

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1972

N:o 11—12

Innehåll: Nr 11. Landstingsordning för landskapet Åland.
Nr 12. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

Nr 11.

LANDSTINGSORDNING

för landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 28 januari 1972.

Utfärdad i Mariehamn den 2 februari 1972.

I enlighet med Ålands landstings¹⁾ beslut stadgas:

tingsmans uppdrag gälla till och med den 31 oktober det fjärde året därefter.

1 kap.

Allmänna grunder

1 §.

Ålands landsting representerar Ålands befolkning och består av trettio landstingsmän.

3 §.

Landstingsmännen utses genom omedelbara, proportionella och hemliga val. För landstingsval bildar landskapet Åland en valkrets.

Vid valet har alla röstberättigade lika rösträtt.

Rösträtt får icke utövas genom ombud.

2 §.

Landstingsman och ersättare för honom väljes på sätt i landskapslagen om landstingsval och kommunalval (vallagen) stadgas.

Landstingsmans uppdrag begynner den 1 november det år ordinarie landstingsval verkställts samt fortfar under fyra år.

Har landstinget blivit upplöst och nya val förrättats, skall, så framt ej ny upplösning av landstinget ägt rum, landstingsmans uppdrag gälla från den dag han förklarats vald till och med den 31 oktober det år, under vilket ordinarie val närmast verkställs. Likväl skall, om nyval verkställts samma år som ordinarie val skulle förrättas, lands-

4 §.

Röstberättigad är envar man och kvinna, som före valåret fyllt tjugu år och innehar åländsk hembygdsrätt.

Rösträtt tillkommer dock ej den, som enligt riksdagsordningen i motsvarande fall skulle sakna valrätt vid riksdagsmannaval, oaktat han vore mantalsskriven i landet såsom finsk medborgare.

5 §.

Valbar till landstingsman är envar, som är röstberättigad.

Förverkar landstingsman sin valbarhet, upphör hans landstingsmannauppdrag.

Nr 6—10, utgiven från tryckeriet den 29 februari 1972.
Mariehamn 1971. Ålands Tidnings-Tryckeri Ab

¹⁾ Framst. nr 40/1971.
Lagutsk. bet. nr 6/1971—72.
St. utsk. bet. nr 6 o. 6a/1971—72.

Väljes landshövdingen, lantrådet eller annan innehavare av tjänst eller befattning vid länsstyrelsen eller landskapsstyrelsen till landstingsman, skall vederbörande efter det valet vunnit laga kraft begära befrielse från förenämnda tjänst eller befattning. Förrän befrielse beviljats får han ej tillträda sitt landstingsmannauppgång.

6 §.

Utses landstingsman till tjänst eller befattning, som avses i 5 § 3 mom. skall han frånträda sitt landstingsmannauppgång.

Landstingsman, som valts till ledamot eller ersättare i landskapsstyrelsen, skall för den tid detta uppdrag varar frånträda sitt landstingsmannauppgång, varvid ersättaren inträder i hans ställe.

Ledamot eller ersättare i landskapsstyrelsen, som valts till landstingsman, skall avgå från landskapsstyrelsen, därest han icke enligt 2 mom. frånträder sitt landstingsmannauppgång.

7 §.

Den, som förklarats vald till landstingsman, kan icke befrias från detta uppdrag, såvida han ej förmår visa laga förfall eller annat skäl, som av landstinget godkännes.

8 §.

Avlider landstingsman eller förlorar han sin valbarhet eller avgår han på grund av laga eller av landstinget godkänt skäl eller förklaras han ha förverkat sitt uppdrag, inträder ersättaren i hans ställe.

Har landstinget beviljat landstingsman befrielse från deltagande i en landstings-session, inträder ersättaren i hans ställe.

Ungår landstingsman frihetsstraff, träder ersättaren i hans ställe för den tiden.

Beträffande den ordning, i vilken ersättare inkallas, stadgas i vallagen.

9 §.

Landstingsman är pliktig att i utövningen av sitt uppdrag så handla, som rätt och sanning bjuder. Han är därvid skyldig att iakttaga lag och är icke bunden av några andra föreskrifter.

10 §.

Landstingsman får icke förvägras att inställa sig vid landsting och fullgöra sitt uppdrag.

11 §.

Häktas landstingsman under pågående landsting, skall därom genast anmälas hos landstingets talman.

12 §.

Landstingsman åtnjuter av landskapsmedel arvode och övriga ersättningar enligt landstingets beslut.

Angående landstingsmans pensionsskydd stadgas genom landskapslag.

13 §.

Infiner sig landstingsman icke i rätt tid till landsting eller uteblir han utan landstingets tillstånd från sammanträde och har han icke haft förfall, som av landstinget godkännes, kan landstinget döma honom till förlust av landstingsmannaarvode eller del därav. Landstingsman, som icke låtit sig härav rätta, kan av landstinget förklaras ha förverkat sitt uppdrag.

Landstingsman, som undergår frihetsstraff, erhåller icke för denna tid landstingsmannaarvode.

2 kap.

Landstingets början, upplösning och avslutning

14 §.

Landstinget sammanträder i Mariehamn, eller där särskilda omständigheter sådant påkallar, på annan ort inom landskapet som av landstingets presidium bestämmes.

15 §.

Landstinget sammankommer årligen till lagtima session den 1 november och den 1 mars och är samlat med eller utan avbrott under den tid landstinget på förslag av talmanskonferensen besluter.

16 §.

Har landstinget upplösts, skall landstinget efter nyval sammankomma till session på första dagen i den kalendermånad, som begynner näst efter 90 dagar från upplösningen.

Angående landstingets upplösning och förordnande om nyval kungöres i den ordning, som i 73 § säges. Därjämte meddelas

den myndighet och de nämnder, på vilka föranstaltande av val ankommer.

17 §.

Om sammankallandet av urtima landsting stadgas i 8 § självstyrelselagen för Åland.

Kallelse till urtima landsting offentliggöres i sådan uti landskapet utkommande tidning, vari allmänna, landstinget rörande beslut och förfoganden kungöres.

Urtima landsting får ej utsättas att börja tidigare än på femtonde dagen efter kallelsens utfärdande, ej heller fortgå längre än till och med den sista helgfria dagen före den, då lagtima session vidtager.

Vid urtima landsting får endast förekomma ärende, som föranlett landstingets sammankallande, så ock vad med sådant ärende står i oskiljaktigt sammanhang.

18 §.

Sista vardagen före den dag, på vilken landstinget efter val första gången skall sammankomma, bör samtliga landstingsmän klockan 15.00 förete sina fullmakter för den eller dem, som landshövdingen förordnat att granska fullmakterna. Vid granskning av fullmakt bör undersökas, huruvida den är utfärdad av behörig myndighet och i föreskriven form.

Alfabetisk förteckning över de befullmäktigade landstingsmännen skall senast klockan 12.00 följande dag tillhandahållas landstinget.

Landstingsman, som infinner sig efter landstingets början, äger där intaga sin plats, sedan han för talmannen uppvisat godkänd fullmakt.

19 §.

Har landstingsmans fullmakt icke blivit godkänd, äger landstinget rätt att pröva, huruvida han likväl på grund av densamma får inträda i landstinget.

Göres under landstinget på grund av landstingsordningen anmärkning mot landstingsmans behörighet, ankommer dess prövande på landstinget, såframt icke samma anmärkning genom besvär över valet redan anförts eller ännu kan anföras hos vederbörande myndighet.

I övrigt får fråga om giltighet av lands-

tingsval icke vid landsting upptagas, utom då anmärkning göres därom, att beträffande valet eller därtill hörande åtgärder uppenbart brottsligt förfarande förekommit eller att otvivelaktigt misstag vid fastställandet av valets utgång ägt rum. I sådant fall äger landstinget, där det tillika är tydligt, att brottet eller misstaget kunnat utöva inverkan på utgången av valet och ändring ej vidare kan i besvärsväg vinnas, vidtaga åtgärd till sådan rättelse, som är förenlig med bestämmelserna i vallagen.

Den, vars behörighet är satt i fråga, bibehåller emellertid sitt uppdrag såsom landstingsman, intill dess han förklarats därtill obehörig.

20 §.

Den dag landstinget vidtager med nytt arbetsår skall landstingsmännen klockan 12.00 samlas till plenum. Vid detta plenum, vid vilket ordet föres av den landstingsman, som är till åren äldst, väljer landstinget skilt för sig talman och två vicetalmän.

Därefter avgiver talmannen och vicetalmännen inför det församlade landstinget, var efter annan, denna högtidliga försäkran:

"Jag N. N. försäkrar, att jag vill i utövningen av talmansbefattningen efter all min förmåga upprätthålla den rätt, som enligt grundlagarna tillkommer landskapet Ålands befolkning samt rikets regering och riksdag."

Meddelande om valets utgång skall ofördröjligen tillställas landshövdingen och landskapsstyrelsen.

Avlider talman eller vicetalman under arbetsåret eller avgår han från sin befattning, skall ny talman eller vicetalman väljas.

21 §.

Landshövdingen tillkännagiver tiden för landstingets öppnande, som skall äga rum samma dag landstinget sammankommit. På utsatt tid skall landstingets medlemmar, efter det gudstjänst förrättats, sammankomma i sessionssalen, där landstinget förklaras öppnat.

Landstingets avslutande sker på tid som landshövdingen tillkännagiver.

Vid förfall för landshövdingen gäller vad därom i 9 § självstyrelselagen för Åland är stadgat.

3 kap.

Ärendenas upptagande vid landstinget

22 §.

Presidentens framställningar och meddelanden överlämnas till landstinget såsom i självstyrelselagen stadgas.

23 §.

Landskapsstyrelsen äger rätt att överlämna framställning eller meddelande till landstinget. Framställning kan, då skäl därtill föreligger återtagas.

Landshövdingen och lantrådet är berättigade att överlämna meddelande till landstinget.

Angående självstyrelsepolitiska nämndens initiativrätt stadgas i 29 §.

24 §.

Angående landskapsstyrelsens berättelse gäller vad därom är stadgat i landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse.

25 §.

Landstingsman äger rätt att till landstinget överlämna motion i den ordning 26 § stadgar. Motion skall innefatta antingen

- 1) lagmotion, innehållande i lagform avfattat förslag
 - a) om stiftande av ny landskapslag eller om ändring, förklaring eller upphävande av gällande landskapslag; eller
 - b) om laginitiativ till riksdagen;
- 2) finansomotion, innehållande förslag
 - a) om upptagande av anslag i årsstat;
 - b) om framställning om extraordinarie anslag; eller
 - c) om finansinitiativ till riksdagen; eller
- 3) hemställningsmotion, innehållande förslag att landstinget måtte hos riksdagen, landskapsstyrelsen, talmanskonferensen eller självstyrelsepolitiska nämnden hemställa om vidtagande av viss åtgärd.

26 §.

I 25 § omnämnda motioner skall skriftligen avfattade inlämnas till landstingets kansli. Landstingsman är icke berättigad att väcka motion senare än klockan 12.00

på tionde dagen efter det landstinget i enlighet med 15 § sammankommit till lagtima session, såframt icke sådan direkt föranledes av något av landstinget redan fattat beslut eller till landstinget överlämnad framställning eller återtagande av sådan eller ock av annan under landstinget inträffad händelse. Härvid får motion inlämnas senast klockan 12.00 på fjärde dagen efter den, då motionären bör anses ha fått kännedom om händelsen.

I motion bör jämväl angivas de skäl, på vilka förslaget grundas.

Ärenden av olika beskaffenhet får icke sammanföras i en skrift.

Återkallas motion skall den skrift varigenom detta sker vara underskriven av samtliga landstingsmän, som undertecknat motionen.

27 §.

Utan hinder av stadgandena i 26 § kan minst fyra landstingsmän väcka motion i ärende rörande landskapets författningssenkliga rättigheter.

Angående sättet för anhängiggörande av yrkande på misstroendeförklaring för lantrådet eller landskapsstyrelsens ledamöter stadgas i 49 §.

28 §.

Har handläggningen av ärende vid lagtima landsting icke hunnit slutföras, fortsättes dess behandling vid följande lagtima landsting, såframt landstingsval ej mellankommit.

4 kap.

Självstyrelsepolitiska nämnden

29 §.

Varje lagtima landsting skall tillsätta en nämnd (självstyrelsepolitiska nämnden) med uppgift att verka såsom rådgivande organ i frågor rörande landskapets författningssenkliga rättigheter.

Landstinget, landstingsutskott och landskapsstyrelsen äger rätt att i fråga, som avses i 1 mom. inhämta nämndens utlåtande.

Nämnden vare ock obetaget att i dylik fråga hos landstinget och landskapsstyrelsen väcka förslag om uttalande eller åtgärd.

30 §.

Självstyrelsepolitiska nämnden består av talmannen som ordförande samt fyra ledamöter och nödigt antal ersättare, vilka landstinget väljer inom sig. Val av ledamöter och ersättare skall av landstinget förättas senast fjärde dagen efter landstingets öppnande.

Nämnden väljer inom sig viceordförande.

31 §.

Talmannen, eller vid förfall för honom viceordföranden, sammankallar nämnden så ofta ärendena det fordrar. Anhåller landskapsstyrelsen eller minst tre av nämndens ledamöter att nämnden skall sammanträda för viss uppgiven fråga, skall talmannen utan dröjsmål sammankalla nämnden.

Lantrådet och ledamöterna i landskapsstyrelsen, så ock särskilda sakkunniga, kan av nämnden kallas till sammanträde. Beträffande skyldighet för landskapsstyrelsen och underlydande myndigheter att delgiva tillgängliga handlingar och meddela nödiga upplysningar gäller vad därom är stadgat i 41 §.

Nämndens medlemmar bör iakttaga den förtegenhet, som ärendets beskaffenhet kräver.

32 §.

Landskapsstyrelsen skall i början av varje landsting och senare så ofta omständigheterna det föranleder lämna nämnden skriftlig redogörelse om de självstyrelsepolitiska frågor, som väsentligt kan beröra landskapets författningssenkliga rättigheter.

33 §.

Vad om utskott är stadgat i denna landstingsordning skall i övrigt i tillämpliga delar gälla självstyrelsepolitiska nämnden.

5 kap.

Ärendenas beredning

34 §.

Vid varje lagtima landsting skall senast andra dagen efter dess öppnande för beredning av ärenden tillsättas ett lagutskott, ett finansutskott, ett lag- och ekonomiutskott

samt ett kulturutskott, vart och ett bestående av fem medlemmar, ävensom ett justeringsutskott med tre medlemmar. För sådan behandling av ärenden, som omförmäles i 54 §, skall landstinget senast på tredje dagen tillsätta landstingets stora utskott, i vilket skall inväljas tio medlemmar.

Landstinget äger därutöver vid behov tillsätta ytterligare utskott bestående av högst fem medlemmar.

I varje utskott tillsättes nödigt antal ersättare.

Utskotts uppdrag varar till dess nytt val förrättats, dock ej längre än till valperiodens utgång. Justeringsutskottet skall, om så erfordras, likväl fortsätta med sin verksamhet även därefter till dess de av landstinget sammansamma anförtrödda uppdragen slutförts.

Utskott kan, om ärendena det påkallar, sammankomma jämväl under tid då landstinget icke sammanträder.

Vid urtima landsting tillsättes de utskott, vilka för beredningen av de i landstinget förekommande ärendena erfordras.

35 §.

Lagutskottet åligger att bereda förslag om eller bifall till ändring, förklaring eller upphävande av eller avvikelse från självstyrelselagen för Åland eller lagen om utövande av lösningsrätt vid överlåtelse av fastighet i landskapet Åland, i 55 § nämnda ärenden samt övriga lagstiftningsärenden, vilka icke hänskjutits till annat utskott.

På lagutskottet ankommer jämväl att skilja mellan landstinget och dess talman, då talmannen vägrat upptaga väckt fråga eller framställa omröstningsförslag eller då landstinget eljest icke åtnöjts med talmannens förfarande, ävensom att granska landskapsstyrelsens berättelse och framställa därav påkallade förslag.

36 §.

Till finansutskottet hänskjutes landskapsstyrelsens förslag till årsstat, förslag till framställning om extraordinarie anslag, finansmotioner samt landskapets bokslut och revisorernas berättelse.

37 §.

På lag- och ekonomiutskottet ankommer att bereda lagförslag av huvudsakligen

ekonomisk natur ävensom övriga till dess behandling hänskjutna lagstiftningsärenden.

38 §.

På kulturutskottet ankommer att bereda de lagstiftningsärenden rörande undervisningsväsendet, forn- och kulturminnesvården, landskapsarkivet samt biblioteksväsendet och den fria bildningsverksamheten, som av landstinget hänskjutes till utskottet.

39 §.

På justeringsutskottet ankommer att övervaka, att landstingets expeditioner överensstämmer med dess beslut.

40 §.

Utskott skall på kallelse av dess äldsta medlem sammankomma senast dagen efter det utskottet tillsatts för att under dennes ordförandeskap inom sig välja ordförande och viceordförande.

Vid förfall för utskottsmedlem träder ersättare i hans ställe. Utskott är beslutfört om minst fyra femtedelar av dess medlemmar är tillstädes.

Uteblir utskottsmedlem utan förfall eller särskilt tillstånd från utskotts sammanträde, anmäla utskottet härom till landstinget, som kan döma honom förlustig landstingsmannaarvode eller del därav såsom i 13 § säges, samt, därest det sker ofta, förklara honom ha förverkat sitt uppdrag som utskottsmedlem.

Medlem, som icke omfattat utskottets beslut, är berättigad att till utskottets betänkande foga skriftlig reservation, dock utan att betänkandet därigenom uppehålls.

41 §.

Utskott kan i ärende, som hänskjutits till dess behandling, inbegära utlåtande av annat utskott eller av självstyrelsepolitiska nämnden.

Landskapsstyrelsen så ock densamma underlydande myndighet, tjänsteman eller allmän inrättning skall på begäran utan dröjsmål till utskott överlämna handlingar eller meddela utskott skriftliga eller muntliga upplysningar. Kan detta icke ske, skall skälet härtill givas utskottet till känna.

42 §.

Talmannen, vicetalmännen samt utskottens ordförande bildar talmanskonferensen.

På talmanskonferensen ankommer att föreslå ändringar i landstingets arbetsordning, att avge utlåtande rörande sådan ändring däri, vartill landstingsman tagit initiativ, att göra förslag om bestämmelser för val inom landstinget, att i övrigt göra nödigbefunna förslag om landstingsarbetets ordnande samt att uppgöra förslag till instruktion och avlöning för landstingets tjänstemän.

6 kap.

Ärendenas behandling i plenum och i stora utskottet

43 §.

Talmannen åligger att utfärda kallelse till plenum, att därvid föredraga ärendena och leda överläggningarna, att framställa proposition för besluts fattande, att vidmakthålla ordning vid sammanträdena och jämväl i övrigt vaka däröver, att sådant, som strider mot lag, icke må komma under överläggning samt att avsluta plenum.

Talmannen får icke delta i överläggning i plenum men väl i omröstning och val. Han får ej heller i plenum föreslå något annat än det som erfordras enligt landstingsordningen och arbetsordningen samt för verkställighet av landstingets beslut.

Vid förfall för talmannen träder i hans ställe första eller, om förfall även för denne inträtt, andra vicetalmannen.

44 §.

Landstingets förhandlingar skall äga rum på svenska språket. Förhandlingarna är offentliga, såframt ej landstinget för visst fall annorlunda besluter.

45 §.

Vid plenum äger varje landstingsman, med i 47 § nämnda undantag, rätt att er hålla ordet i den ordning, vari han anmält sig. Dock kan landstingsman, på sätt i arbetsordningen närmare föreskrives, givas ordet i annan ordning för att närmare redogöra för utskottsbetänkande eller motion eller för att i korthet besvara annans anförande.

Varje landstingsman äger rätt att till protokollet fritt tala och yttra sig i alla frågor, som då handlägges, och om lagligheten av allt, som i landstinget tilldrager sig.

Ej må någon tala, förrän ordet tilldelats honom, och icke heller utom protokollet.

46 §.

Landstingsman får icke använda personligen förolämpande uttryck eller eljest uppträda på ett mot god ordning stridande sätt. Sker det och låter den felande icke sig rätta av talmannens föreställning, äger talmannen frantaga honom ordet. Har sådant ägt rum, får den felande för det sammanträdet icke vidare yttra sig. Väckes förslag att den landstingsman, som sålunda förgått sig, därjämte bör av talmannen er hålla varning eller på viss tid, ej överstigande fyra dagar, uteslutas från landstingets sammanträden, skall beslut därom av landstinget fattas vid nästa sammanträde.

47 §.

Landshövdingen och lantrådet äger rätt att övervara landstingets plena och delta i överläggningarna, men icke i besluten. Lag samma vare beträffande ledamot av landskapsstyrelsen. Vill landshövdingen eller lantrådet yttra sig, gives honom ordet framom andra. Angående replikrätt för ledamot i landskapsstyrelsen stadgas i arbetsordningen.

48 §.

Till landskapsstyrelsen riktat spörsmål i angelägenhet, som faller inom landskapsstyrelsens behörighet, kan framställas för behandling i landstinget. Sådant spörsmål skall skriftligen avfattat och av bestämt innehåll samt undertecknat av minst fem landstingsmän avlämnas till talmannen, vilken äger att överbringa detsamma till landskapsstyrelsen samt föredraga det till kännedom i landstinget. Inom tio dagar efter mottagandet av spörsmålet skall landskapsstyrelsen avgiva skriftligt svar eller ock meddela att svar icke avgives. Sedan svaret avgivits eller meddelandet lämnats vare det landstinget obetaget att efter överläggning fatta beslut om hemställan till landskapsstyrelsen i ärendet.

Landstingsman äger rätt att i landstinget till lantrådet eller landskapsstyrelsen

ställa enkel fråga i angelägenhet inom landskapsstyrelsens behörighet. Frågan, som bör vara kort och icke innehålla motivering eller kritiskt uttalande, skall skriftligen avfattad avlämnas till talmannen, vilken äger att ofördröjligen bringa den till vederbörandes kännedom. På tid, som bestämmes genom överenskommelse med talmannen, avgiver lantrådet eller den ledamot landskapsstyrelsen därtill utsett muntligt eller skriftligt svar. Svaret bör vara kort, och frågeställaren får med anledning av detsamma omedelbart framställa högst två till huvudfrågan anslutna korta tilläggsfrågor, vilka genast skall besvaras. I ärendet skall annan överläggning icke äga rum.

49 §.

Yrkande om att landstinget skall förklara, att lantrådet eller landskapsstyrelsens ledamöter saknar landstingets förtroende, bör göras skriftligen och undertecknas av minst fem landstingsmän. Ärendet får icke upptagas till behandling, förrän lantrådet eller, om yrkandet avser landskapsstyrelsens ledamöter, dessa beretts tillfälle att senast på tredje dagen efter erhållen del därav inför landstinget avgiva förklaring. Beslut i ärendet får icke fattas tidigare än på fjärde dagen efter det landstinget mottagit förklaringen. Har minst 16 landstingsmän vid omröstning omfattat yrkandet, gäller det som landstingets beslut.

Har lantrådet eller minst fyra av landskapsstyrelsens ordinarie ledamöter skriftligen meddelat, att avgörande av ärende i landstinget på visst sätt innebär att lantrådet eller sagda ledamöter anser sig sakna landstingets förtroende, företages ärendet till slutligt avgörande tidigast på femte dagen efter det landstinget delgivits meddelandet.

50 §.

Rör ärende någon landstingsman personligen, får han delta i överläggningen, men ej i fattande av beslut.

51 §.

Till landstinget överlämnade framställningar och motioner får icke företagas till slutlig behandling, förrän betänkande över dem avgivits av utskott.

Har landskapsstyrelsen överlämnat med-

delande rörande planerad framställning till landstinget eller angående riktlinjer, som landskapsstyrelsen avser att följa i förvaltningen, kan landstinget, därest ärendet prövas vara av synnerlig vikt, hänskjuta det samma till utskott, som äger att uppgöra förslag till yttrande i ärendet. Gäller meddelandet lagframställning, skall utlåtande över utskottsbetänkandet inbegäras av stora utskottet. I detta fall tillämpas bestämmelserna i 54 § sålunda, att ärendet undergår endast två behandlingar och avgöres vid den andra av dessa.

Besluter landstinget att i 2 mom. avsett ärende icke skall hänskjutas till utskott, antecknas meddelandet till kännedom.

52 §.

Hänskjutes ej i 51 § nämnt ärende, då det första gången förekommer till behandling, genast enhälligt till utskott, skall det ligga på bordet till något av de närmast följande sammanträdena. Beslut angående sådan remiss skall fattas, då ärendet ånyo upptages till behandling.

53 §.

Utskottsbetänkande skall bordläggas, då det första gången föredrages. Vid nästa föredragning skall det, oberoende av om överläggning ägt rum eller icke, ånyo bordläggas, om minst två landstingsmän begär det. Då ärendet tredje gången föredrages, skall det ytterligare en gång bordläggas, om landstinget så besluter.

Landstinget kan besluta att inhämta nytt betänkande av samma utskott eller utlåtande av annat utskott eller av självstyrelsepolitiska nämnden.

54 §.

Angår utskottsbetänkande antagande eller förkastande av lagförslag, skall ärendet underkastas tre skilda behandlingar i landstingets plenum.

Vid första behandlingen föredrages utskottsbetänkandet och lämnas åt landstingsmännen tillfälle att yttra sig i frågan. Sedan överläggningen förklarats avslutad, överlämnas ärendet, utan att beslut i själva saken fattats, till stora utskottet, som det åligger att däri avgiva yttrande och framställa de förslag, till vilka utskottet kan finna anledning.

Vid andra behandlingen föredrages stora utskottets betänkande, varvid landstinget, ifall betänkandet innehåller lagförslag, ingår i prövning av lagförslaget samt fattar beslut om varje särskild punkt däri. Förslag om hela lagförslaget förkastande upptages härvid icke till behandling. Godkännes stora utskottets förslag till alla delar, förklaras andra behandlingen avslutad. Blir stora utskottets förslag icke oförändrat godkänt, överlämnas lagförslaget, i den lydelse det genom landstingets beslut erhållit, ånyo till stora utskottet, på vilket det ankommer att förorda sistnämnda förslag med eller utan ändringar eller att avstyrka lagförslaget antagande. Har stora utskottet icke omfattat landstingets beslut, besluter landstinget om varje särskild punkt i stora utskottets förslag, varvid landstinget antingen vidblir sitt tidigare beslut eller antager stora utskottets förslag, varefter andra behandlingen förklaras avslutad.

Innehåller stora utskottets betänkande avböjande av lagförslaget, kan landstinget besluta att till grund för andra behandlingen lägga annat förslag, som tidigare legat till grund för behandlingen. I sådant fall förfäres på sätt i 3 mom. är stadgat.

Vid tredje behandlingen föredrages ärendet till slutligt avgörande, varvid landstinget kan antingen oförändrat antaga lagförslaget sådant det vid andra behandlingen godkännts eller förkasta detsamma. Tredje behandlingen äger rum tidigast andra dagen räknat från den dag då andra behandlingen avslutats.

55 §.

I landskapslag, som berör självstyrelsens konstitution, kan bestämmas att ändring, förklaring och upphävande av samt avvikelse från lagen skall vid tredje behandlingen omfattas av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Landskapslag, där sådan bestämmelse införes, skall stiftas i sagda ordning.

56 §.

Vid urtima landsting upptaget ärende skall vid samma landsting slutligen avgöras.

57 §.

Av landstingsman under ärendes behandling framställt förslag, som icke har direkt

sakligt sammanhang med ärendet, får icke upptagas till behandling.

Förslag, som landstingsman framställt och som avser införande i årsstat av nytt, i landskapsstyrelsens förslag icke upptaget anslag, beaktas endast då det väckts genom finansmotion.

58 §.

I händelse landstinget vid handläggning av finansutskottets förslag till årsstat icke godkänt betänkandet oförändrat, överlämnas ärendet ånyo till finansutskottet, som äger avgiva utlåtande angående de av landstinget vidtagna ändringarna. Föreslår finansutskottet ändringar i landstingets beslut, besluter landstinget om varje särskild punkt i finansutskottets ändringsförslag.

59 §.

I ärende, där överläggning ägt rum, får beslut icke fattas, förrän landstinget efter talmannens hemställan förklarat överläggningen avslutad.

60 §.

Då fråga föreligger till avgörande, framställer talmannen, på grund av vad i saken föreslagits, så avfattat omröstningsförslag, att svaret "ja" eller "nej" uttrycker landstingets beslut.

Finnes flera förslag till beslut, ställes ett såsom motförslag till ett annat, intill dess om alla sålunda röstas. De avsedda omröstningsförslagens ordalydelse och ordningsföljd bör vara av landstinget godkända, innan omröstningsförslag till besvarande framställes. Ändring av föreslagen ordalydelse och ordningsföljd får föreslås, men ny överläggning i sak kan icke äga rum.

Faller rösterna lika vid omröstning, avgör talmannens röst utom vid val, då lotten avgör.

Omröstning får icke verkställas därom, huruvida omröstning skall äga rum.

61 §.

Den, som icke instämt i fattat beslut, äger rätt att till protokollet anmäla sin skiljaktiga mening. Dock kan sådan anmälan icke föranleda vidare överläggning.

62 §.

Talmannen får vägra att till handläggning upptaga väckt fråga eller att framställa omröstningsförslag, om han finner det strida mot lag eller beslut, som av landstinget redan fattats. För sådan vägran bör talmannen anföra skäl.

Nöjes landstinget icke med talmannens åtgärd, hänskjutes ärendet till lagutskottet, vilket utan dröjsmål bör inkomma med motiverat avgörande, huruvida sakens upptagande eller omröstningsförslags framställande strider mot lag eller mot av landstinget förut fattat beslut.

63 §.

Beslut får ej vid justering sakligt ändras.

64 §.

Landstingsman, som ej varit tillstades, då beslut i något ärende fattats, äger rätt att därefter till protokollet anmäla, att han icke deltagit i beslutet, men får ej framställa någon anmärkning mot detsamma.

7 kap.

Meddelande av landstingets beslut

65 §.

Landstingets beslut om antagande av landskapslag insändes till republikens president av landstingets talman, varom landshövdingen bör underrättas. Lag samma vare beträffande beslut, vilka utgör svar på presidentens framställningar och meddelanden.

Av landstinget godkända initiativ, avsedda att föreläggas riksdagen, översändes till regeringen.

Har landstinget antagit förslag till framställning om beviljande av extraordinarie anslag, översändes beslutet till Ålandsdelegationen.

66 §.

I 65 § omförmälda beslut samt övriga landstingets beslut, vilkas verkställande ankommer på landskapsstyrelsen, skall meddelas landskapsstyrelsen genom skrivelse från landstinget.

67 §.

I 65 § omförmälda handlingar samt alla utgående skrivelser uppsattes och expe-

dieras av landstingets kansli under uppsikt av landstingets justeringsutskott.

Beslut får icke expedieras från landstinget, förrän det blivit godkänt av justeringsutskottet.

Landstingets beslut underskrives av talmannen och vicetalmännen, medan övriga utgående expeditioner underskrives av talmannen och sekreteraren.

8 kap.

Särskilda stadganden

68 §.

Presidentens framställningar och meddelanden skall såväl i plenum som i utskott företagas till behandling framom andra ärenden.

69 §.

Infaller annan än i 18 § 1 mom. stadgad dag på lördag eller helgdag, gäller första vardag därefter såsom utsatt dag.

70 §.

Landstingets protokoll föres under talmannens tillsyn av sekreteraren. Vid början av varje arbetsår utser landstinget inom sig tre justeringsmän jämte nödigt antal ersättare att justera protokollet.

71 §.

Landstingets kansli står under kanslikommissionens uppsikt. Till kanslikommissionen hör talmannen och vicetalmännen samt två för varje arbetsår valda landstingsmän.

72 §.

Val inom landstinget sker enligt proportionellt valsätt, där två eller flera personer skall väljas.

Mariehamn, den 2 december 1971.

På landstingets vägnar:

ALARIK HÄGGBLÖM
talmän.

Folke Woivalin
vicetalmän.

73 §.

Landskapslagar, landstingets beslut om bifall till lag, genom vilken fördrag med främmande makt bringas i kraft i landskapet, samt övriga landstingsbeslut såvitt de är av mera allmän betydelse, skall på åtgärd av landskapsstyrelsen kungöras i Ålands författningssamling.

74 §.

Denna landstingsordning träder i kraft den 1 mars 1972. Därigenom upphäves landstingsordningen av den 14 mars 1951 jämte senare tillkomna ändringar, dock sålunda, att mandattiden för den talman och de vicetalmän, vilka landstinget valt i stöd av stadgandena i denna, utgår den 31 oktober 1972. Detsamma gäller även mandattiden för de utskott och övriga landstingsorgan, vilka landstinget i stöd därav tillsatt, dock så att mandattiden för kulturutskottet utgår den 29 februari 1972.

Val av självstyrelsepolitisk nämnd och av i denna landstingsordning förutsatt kulturutskott förrättas första gången i stöd av denna landstingsordning, då landstinget sammankommer den 1 mars 1972.

Stadgandena i denna landstingsordning äger jämväl tillämpning på lantråd och ledamöter i landskapsstyrelsen, vilka tillsatts före denna landstingsordnings ikraftträdande, dock så att mandatperioden för ledamöterna räknas från och med den 1 januari 1972.

Denna landstingsordning kan icke ändras, förklaras eller upphävas, ej heller får avvikelser därifrån göras på annat sätt än i 55 § är stadgat.

Olof Jansson
vicetalmän.

Nr 12.

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 28 januari 1972.

Utfärdad i Mariehamn den 2 februari 1972.

4 §.

Landskapsstyrelsens ledamöter utses för två kalenderår i sänder.

Har landstinget förklarat, att lantrådet eller landskapsstyrelsens ledamöter icke åtnjuter landstingets förtroende, skall nya ledamöter utses för den återstående i 1 mom. avsedda tiden.

Meddelar lantrådet eller minst fyra av landskapsstyrelsens ordinarie ledamöter skriftligen, att avgörande av ärende i landstinget på visst sätt innebär att lantrådet eller sagda ledamöter anser sig sakna landstingets förtroende, skall, om sådant avgörande faller, nya ledamöter utses såsom i 2 mom. är stadgat. Har meddelandet lämnats av lantrådet, visar avgörandet att han icke äger landstingets förtroende.

Landskapsstyrelsens ledamöter handhar sitt uppdrag till dess val av nya ledamöter ägt rum, såframt icke befrielse från uppdraget beviljats enligt 5 mom.

Avlider ordinarie ledamot eller befrias han från sitt uppdrag på enskild anhållan, skall ersättaren träda i hans ställe. I sådant fall så ock då ersättare avlidit eller annars avgått, skall ny ersättare utses genom fyllnadsval.

10 §.

Landskapsstyrelsen skall årligen senast i början av den session, under vilken förslaget till ordinarie årsstat framlägges, till landstinget avgiva berättelse över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd samt över verkställigheten av landstingets beslut.

I enlighet med Ålands landstings¹⁾ beslut upphäves 16 § 2 mom. landskapslagen den 16 april 1952 angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland (22/52) och ändras 2—4 §§ samt fogas till 10 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §.

Lantrådet och ledamöterna i landskapsstyrelsen utses bland personer, som är valbara till landstingsmän och äger erfarenhet i allmänna värv samt vilka givit sitt samtycke därtill. Lantrådet bör därjämte ha ådagalagt god administrativ förmåga.

Ledamot i landskapsstyrelsen må likväl icke vara innehavare av tjänst eller befattning vid länsstyrelsen eller landskapsstyrelsen, ej heller annan tjänsteman eller befattningshavare, som på grund av sin ställning är redovisningsskyldig inför landskapsstyrelsen.

Vad i denna lag är stadgat om ledamot gäller jämväl ersättare för ledamot, såvida ej annorlunda föreskrives.

3 §.

Lantrådet kallas till sitt ämbete av landstinget och kvarstår i detsamma så länge han åtnjuter landstingets förtroende. I ämbetet tillkommer honom de allmänna rättigheter, som är landskapets tjänstemän tillförsäkrade, samt åligger honom de skyldigheter, som i denna landskapslag eller anorstädes är påbjudna.

Angående sättet för uttrönande av landstingets förtroende för lantrådet stadgas i landstingsordningen.

¹⁾ Framst. nr 40/1971.

Lagutsk. bet. nr 6/1971—72.

St. utsk. bet. nr 6/1971—72.